

punkt, vi skrev beslutningsforslaget. Vi havde ikke 1999-tallene, men det glæder selvfølgelig mig ligesom alle andre, at problemet ikke er øget så drastisk, som det tilsyneladende var i 1998. Ministeren sagde også, at der er problemer med at gennemføre det, vi foreslår, nemlig at en fredskrænkelse allerede skal være strafbar, inden man har fået tildelt et eventuelt tilhold, og at Straffelovrådet er enig i justitsministerens betragtninger. Det anerkender jeg selvfølgelig.

Der er en interessante ting med Straffelovrådet – det kan man jo tage til indtægt eller det modsatte – nemlig at for ½ time siden var et stort flertal i Straffelovrådet enig med Venstre og De Konservative, men justitsministeren havde en anden holdning og forfægtede naturligvis sin egen holdning, og sådan skal det være. Og her vil jeg naturligvis forfægte min holdning, nemlig at det bør være muligt, uanset at Straffelovrådet ikke synes, det er en god idé.

Jeg vil henvise til Norge, som jo har løst problemet, i hvert fald i sin straffelovgivning, og så er det da ganske rigtigt, som ministeren anfører, at der er et element af skøn i den norske straffelovsparagraf, men det har vi jo også i mange danske paragraffer. Det er vel bl.a. derfor, at vi har domstole, hvor det er op til dommeren at træffe sin afgørelse ud fra den paragraf, der er i straffeloven, og ved at have hørt begge parter. Så det mener jeg ikke vil give større problemer, end vi har på andre områder.

Så bare til slut: Endnu en gang tak for den overvejende positive indstilling til selve intentionerne i forslaget.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Forslagsstilleren skriver jo som indledning i bemærkningerne til forslaget, at forslagets formål er at genskabe trygheden og sikkerheden for de mennesker, som årligt udsættes for trusler og fredskrænkelser primært fra tidligere ægtefæller og samleverer. Jeg skal spørge: Er der noget i dag i den nuværende lovgivning, som indikerer over for os, at det ikke er tilstrækkeligt, at det ikke er godt nok, at de ting ikke bliver opfyldt? Eller er det på baggrund af de her eksempler og meget tragiske begivenheder, hvor der er nogle, der bliver skudt eller noget andet? Men det vil vi jo ikke kunne hjælpe med alligevel, selv om man hæver strafferammen i forhold til det.

Hvis man nu holdt de der meget tragiske tilfælde ude, er der så egentlig nogen grund til at

hæve strafferammerne, som de ser ud i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hvis jeg skulle skrive forslaget her i dag den 6. december år 2000, ville jeg erstatte ordet genskabe med ordet øge; øge trygheden. Det er et bedre udtryk, det medgiver jeg, for der er jo ingen tvivl om – det anerkender vi jo alle sammen – at der et antal af de her tilfælde.

En af skillelinjerne er, om man mener, at hårdere og hurtigere sanktioner virker præventivt eller ej. Hvis straffen, bl.a. i det her tilfælde, er hårdere for fredskrænkeren, og han eksempelvis kan risikere, hvis det er gentagne, grove krænkelse, at blive anholdt direkte på stedet og sat ind og af dommeren blive varetægtsfængslet, fordi dommeren får den mulighed ifølge vores forslag, så vil det få et antal af disse fredskrænkerere til at tænke sig om en ekstra gang og altså dermed undlade at udføre gerningen. Derfor er det rigtige ord øge og ikke genskabe.

Jeg medgiver, som også ordføreren var inde på i sit første indlæg, at vi aldrig helt kan forhindre, uanset hvad vi gør, at det vil kunne ske. Men jeg mener godt, vi kan formindske antallet ved at vedtage eksempelvis det her forslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 28:

Forslag til folketingsbeslutning om opstramning af reglerne om prøveløsladelse.

Af Tom Behnke (FRI) m.fl.

(Fremsat 31/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Efter beslutningsforslaget fra Frihed 2000 opfordres regeringen til i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de nødvendige administrative ændringer, således at reglerne om prøveløsladelse ændres på fem nærmere angivne punkter.

Det fremgår af forslagets punkt 1, at hvis en indsat strafafsoner tidligere har været prøveløsladt, skal prøveløsladelse ikke kunne ske igen.

Hertil vil jeg sige, at prøveløsladelse er den eneste mulighed for effektivt at kunne påvirke og behandle indsatte efter løsladelse i form af tilsyn og eventuelt behandlingsvilkår.

Samtidig vil den løsladte have noget stående på bankbogen som en ekstra straftrussel, hvis han eller hun falder tilbage i kriminalitet. Prøveløsladelse er på den måde et godt kriminalpolitisk instrument.

En regel, som i al fremtid skulle afskære en afsoner fra på ny at blive prøveløsladt, er efter min mening alt for kategorisk. Synspunktet forudsætter, at de muligheder for bistand og kontrol, der er knyttet til prøveløsladelse, ikke skulle have nogen effekt over for den indsatte, der blot én gang måske mange år tidligere er løsladt på prøve. Dette er ikke i overensstemmelse med virkeligheden.

I bemærkningerne til forslaget anføres det: »I ganske mange tilfælde sker det, at en indsat bliver prøveløsladt, selv om vedkommende adskillige gange før har været prøveløsladt«.

Hertil vil jeg bemærke, at det efter de gældende regler er en forudsætning for prøveløsladelse, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig. Denne vurdering skal altid være konkret og aktuel. Når man vurderer, om prøveløsladelse er utilrådelig, ser man bl.a. på antallet af tidligere løsladelser. En indsat, der søger om prøveløsladelse, og som inden for de seneste år er blevet prøveløsladt flere gange og herefter har begået ny kriminalitet, vil som oftest ikke blive prøveløsladt.

I forbindelse med den seneste ændring af kriminalforsorgens vejledning om prøveløsladelse i februar i år er det blevet indskærpet, at der skal foretages en meget konkret og helt aktuel afvejning af sagens momenter. Selv om den pågældende ikke tidligere eller kun ganske få gange har været løsladt på prøve, skal man være yderst opmærksom på, om der er andre momenter, der taler imod prøveløsladelsen.

Hvis man ser på statistikken på området, viser den, at der i perioden fra 1989 til 1999 har været en stigning i antallet af afslag fra 10 pct. til 18 pct. Denne kraftige stigning i afslagsprocenten afspejler bl.a. det ønske om større tilbageholdenhed ved prøveløsladelse, som har været rejst i perioden. Ser man på tallene for afslag fra henholdsvis lukkede og åbne fængsler, er der en tydelig forskel. Afslagsprocenten i de åbne fængsler er oppe omkring 10, mens afslagsprocenten i de lukkede fængsler og arresthusene ligger på 31. Det er som bekendt her, man finder de indsatte, der har begået den alvorligste kriminalitet.

Det er altså forkert at give det indtryk, at betingelserne for at blive prøveløsladt efterhånden er blevet udvandede. Det er snarere det modsatte, der er tilfældet.

Alt i alt mener jeg, at praksis ligger på et forsvarligt niveau, og det er vigtigt at holde sig for øje, at prøveløsladelse er den eneste mulighed for effektivt at kunne påvirke og behandle den indsatte efter løsladelse. I beslutningsforslagets punkt 2 foreslås det, at prøveløsladelse ikke skal være en ret, men en mulighed, som kun anvendes, når den indsatte har udvist særdeles god opførsel, og når det findes fuldstændig ubetænkeligt at prøveløslade den pågældende.

I bemærkningerne til forslaget anføres det, at forholdene under afsoningen ikke tillægges vægt ved vurdering af prøveløsladelse. Det er ikke korrekt. Forhold under afsoning er altid blevet tillagt vægt, og dette er nu indskærpet i forbindelse med den seneste ændring i Kriminalforsorgens vejledning i februar i år. Det fremgår nu udtrykkeligt, at den indsattes forhold under afsoningen indgår i utilrådelighedsvurderingen, hvis disse forhold kan give anledning til at formode, at der er risiko for recidiv, altså fornyet kriminalitet. Det kan f.eks. være oplysninger om ny kriminalitet under afsoning, stofmisbrug, misbrug af udgang og eventuelt undvigelser.

Jeg mener ikke, at man ved siden af disse regler skal have et krav om, at den indsatte i øvrigt skal have udvist særdeles god opførsel. Det afgørende er, hvor stor fare for ny kriminalitet man vurderer, den pågældende har.

Det er også anført i bemærkningerne til punkt 2, at der ikke skal ske prøveløsladelse, hvis der er den mindste risiko for, at den indsatte begår kriminalitet under prøveløsladelsen. Efter de gældende regler forudsætter prøveløsladelse som nævnt, at den dømtes forhold ikke gør det utilrådeligt. Dette er definitioner, f.eks. at der

ikke må foreligge en væsentlig risiko for recidiv til ikkebagatelagtig kriminalitet. I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at der sker en meget konkret vurdering i hver enkelt tilfælde. Dette indebærer f.eks. som udgangspunkt en skærpet vurdering af indsatte, som er dømt for alvorlig eller gentagen kriminalitet.

Hvis man skulle begrænse prøveløsladelse til de tilfælde, hvor der ikke er den mindste risiko for recidiv, altså tilbagefald til fornyet kriminalitet, vil det i praksis betyde en mere eller mindre ophævelse af prøveløsladelsesinstituttet, for hvornår vil man kunne sige, at der ikke er den mindste risiko.

Jeg skal i øvrigt henlede opmærksomheden på, at socialministeren og jeg i 1995 nedsatte et permanent kontaktudvalg, der bl.a. beskæftiger sig med samordnet indsats omkring indsatte udslusningssituation. I den vedtagne straffuldbyrdelseslov forudsættes det, at der for hver indsat udarbejdes en handleplan for afsoningstiden og tiden efter løsladelse.

Endvidere udsendte Socialministeriet og Kriminalforsorgen i 1998 et sæt vejledende retningslinjer for samarbejdet mellem de sociale myndigheder og Kriminalforsorgens institutioner og afdelinger, der bl.a. foreskriver et tæt samarbejde omkring unge kriminelle, misbrugere og psykisk syge kriminelle.

Siget med disse foranstaltninger er naturligvis at bidrage til at begrænse risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet i tiden efter løsladelsen.

Efter punkt 3 i beslutningsforslaget skal beslutningskompetencen i prøveløsladelsessager overlades til et særligt nævn. Som det fremgår af det, jeg tidligere har sagt, finder jeg faktisk, at den eksisterende prøveløsladelsesordning er forsvarlig og tilfredsstillende.

Samtidig vil jeg gøre opmærksom på, at den lov om fuldbyrdelse af straf, som blev vedtaget af et flertal i Folketinget den 31. maj i år, og som træder i kraft den 1. juli år 2001, som noget nyt giver de indsatte mulighed for at få visse administrative afgørelser prøvet ved en domstol, herunder afslag på prøveløsladelse efter at to tredjedele af straffen er udstået.

Reglerne om domstolsprøvelse er baseret på den gældende ordning, hvorefter afgørelser om f.eks. prøveløsladelse træffes administrativt af Kriminalforsorgen.

Jeg mener ikke, at der allerede nu så kort tid efter, at loven er vedtaget, er grundlag for at overveje ændringer heri.

I punkt 4 i beslutningsforslaget foreslås det, at prøveløsladelse fremover tidligst skal kunne finde sted efter udståelse af tre fjerdedele af straffen, dog tidligst efter udståelse af 6 måneders fængsel.

Efter de gældende regler er det bl.a. en forudsætning for prøveløsladelse, at to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, som hovedregel er udstået.

Den foreslåede undergrænse på 6 måneder vil indebære, at en meget stor del af de dømte afskæres fra muligheden for prøveløsladelse, og det gælder vel at mærke dømte med en kort straf og dermed den mindre grove kriminalitet. Det mener jeg ikke vil være rimeligt.

Jeg mener heller ikke, at der er grundlag for at ændre prøveløsladelsestidspunktet fra to tredjedele til tre fjerdedele af straffen, hvilket jo i øvrigt indebærer, at den straftrussel, som den indsatte har hængende over hovedet, nedsættes fra en tredjedel til en fjerdedel af straffen.

I punkt 5 i beslutningsforslaget foreslås det, at der ikke skal være mulighed for prøveløsladelse for livstidsdømte, men at livstidsdømte kun kan løslades efter benådning.

Også spørgsmålet om løsladelse af livstidsdømte har været grundigt overvejet i forbindelse med arbejdet med straffuldbyrdelsesloven. Det var Straffelovrådets opfattelse, at der burde være adgang til prøveløsladelse af livstidsdømte, og dette tilsluttede Folketinget sig umiddelbart før sommerferien i forbindelse med vedtagelsen af straffuldbyrdelsesloven. Jeg mener ikke, at der er grund til ændre denne regel.

Alt i alt er jeg således ikke enig i det fremsatte forslag om ændring af reglerne om prøveløsladelse, og regeringen kan derfor ikke støtte forslaget.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Dorte Bennedsen som ordfører.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne starte denne ordførertale med et citat, som lyder:

»Det er hverken øllebrødsbarmhjertighed eller sløv rutine, der skal være udslagsgivende ved prøveløsladelser, men derimod sund fornuft og målrettede forsøg på at begrænse kriminaliteten. Prøveløsladelser giver mulighed for at pålægge den løsladte tilsyn, antabus eller anden behandling.«

Disse ord stod at læse i B.T. i efteråret 1990 i en artikel skrevet af den daværende konservative justitsminister, Hans Engell.

Og han fortsatte: »Jeg har selv haft lejlighed til grundigt at gå ind på, hvordan dette system fungerer og kan forsikre, at der i den allerhøjeste grad er tale om konkrete afgørelser, hvor hensynet til den risiko, der altid vil kunne være – og dermed hensynet til andre borgeres sikkerhed – må afvejes over for de muligheder, som den indsatte vil kunne tilbydes.«

Sund fornuft og målrettede forsøg på at begrænse kriminaliteten var hovedordene i den artikel, hvor Hans Engell beskrev, hvorfor vi skulle bibeholde både udgang og prøveløsladelse. Det er en argumentation, der i dag ligefuldt har sin gyldighed.

Justitsministeren gennemgik meget nøje de fem punkter i Frihed 2000's beslutningsforslag og har herunder også argumenteret for, hvorfor regeringen ikke kan støtte dem.

Jeg skal derfor ikke bruge tid på at gå ind i enkeltheder om forslaget, men kun sige, at Socialdemokratiet kan bakke helt op bag ministerens indvendinger.

Det er et led i det danske retssystem, at begår man kriminalitet, straffes man. Det er kriminalforsorgens opgave at sørge for, at straffen bliver fuldbyrdet under den fornødne sikkerhed.

Men det er også kriminalforsorgens opgave, så vidt det er gørligt, at søge at resocialisere de pågældende. Her er netop prøveløsladelse et væsentligt element, fordi man dels kan pålægge den løsladte diverse vilkår, dels så at sige have en snor i den pågældende.

Vi har alle – samfundet, borgerne, ofrene – en dyb interesse i at medvirke til, at den dømte efter endt afsoning ikke falder tilbage i ny kriminalitet. Det medvirker det foreliggende forslag ikke til, det modvirker det tværtimod, og derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Karsten Nonbo som ordfører.

Karsten Nonbo (V):

Da Venstres ordfører, fru Inge Dahl-Sørensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne oplæse Venstres ordførertale:

Prøveløsladelse blev grundigt diskuteret i Jyllands-Posten den 1. november 2000. Dommer Ejnar Dalberg-Larsen fra Viborg kaldte situationen håbløs, idet han udtrykte, at stort set alle bliver prøveløsladt, medmindre de er straffet 15

eller 20 gange. Uanset hvad man kalder prøveløsladelse, så er det en straf, man undgår.

Han siger endvidere, at man foregøbler den almindelige dansker noget, når man siger, at en mand har fået 6 måneders fængsel, men i realiteten kun skal sidde i 4 måneder.

Politiforbundet i Danmark udtaler, at det vil skabe større forståelse og respekt i den danske befolkning, hvis man skal afsone hele den straf, som domstolen har udmålt.

I Venstre afviser vi, at man skal afskaffe prøveløsladelse. Det er nu heller ikke dette, der lægges op til i beslutningsforslaget. Men der lægges op til en opstramning, og det er efter vores mening noget, der er brug for. Det skal gøre en forskel, om man opfører sig ordentligt, eller om der er udsigt til, at man begår ny kriminalitet.

I dag har man den opfattelse, at prøveløsladelse sker næsten pr. automatik. Sidste år fik 18 pct. afslag på prøveløsladelse. Tallene taler for sig selv. 42,7 pct. af de prøveløsladte begår ny kriminalitet. Det må da få en justitsminister og andre retskafne borgere op af stolen.

Venstre er enig i, at der skal ske stramninger, og vi støtter forslaget.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. John Vinther som ordfører.

John Vinther (KF):

I Det Konservative Folkeparti har vi den holdning, at en lovovertræder som altovervejende hovedregel skal udstå hele den straf, han eller hun er blevet idømt. Kun når den pågældende har udvist god opførsel, og når der er en meget klar formodning om, at prøveløsladelse kan finde sted uden risiko for ny kriminalitet, skal prøveløsladelse kunne komme på tale. Derfor kan vi naturligvis også støtte intentionerne i det beslutningsforslag, vi nu behandler.

Vi er helt enige i, at det ikke skal være muligt for en kriminel at vandre ind og ud af fængslerne og hver gang opnå en prøveløsladelse.

Hvis den pågældende trods en idømt straf falder tilbage i kriminalitet, så har han eller hun jo i virkeligheden bevist, at han eller hun har det en lille smule vanskeligt med det dér med at føre en kriminalitetsfri tilværelse, og så er der jo ligesom ikke noget formål med at forsøge den resocialisering, som prøveløsladelse jo i virkeligheden er.

En særlig situation, hvor prøveløsladelse efter vores opfattelse bør være helt udelukket, er den,

hvor strafafsoneren enten i forbindelse med en tidligere afsoning eller den nugældende har forsøgt at flygte eller ligefrem er lykkedes med at flygte.

Nu er det ikke omfattet af beslutningsforslaget, men i grunden burde der jo være en tillægsstraf for flugten. Men i hvert fald må det jo være sådan, at man ikke oven i købet belønnes med en prøveløsladelse. Det kan ikke være rimeligt.

Vi er sådan set også enige i, at prøveløsladelse kun bør kunne komme på tale ved straf af en vis længde. Det savner fornuft at anvende prøveløsladelse ved domme på kun 3 måneder. Derved får prøveløsladelsesinstituttet i virkeligheden mere karakter af at være et forsøg på at skaffe plads i fængslerne end af resocialisering.

Selv om vi altså principielt kan tilslutte os intentionerne, er der altså enkelte af elementerne, som vi for at sige det mildt finder en smule problematiske, og det er den del af forslaget, der går ud på at etablere et prøveløsladelsesnævn ved hvert afsoningssted.

Selv om der er en vis charme ved den idé, så forekommer den at være meget bureaukratisk og omstændelig, og det er en tung proces at sætte i værk.

Vi er helt enige i, at der skal strammes op på prøveløsladelserne, men hvis vi fra politisk hold ændrer reglerne og dermed grundlaget for prøveløsladelserne, så burde det sådan set være muligt for kriminalforsorgen med sædvanlig assistance at administrere en ordning, uden at det er nødvendigt at etablere et så omfattende element som et nævn.

Ideen med nævnet har jo altså også den svagheit, at når det er tanken, at der skal være et nævn for hvert afsoningssted, så risikerer man jo meget let at få en meget uensartet praksis, og det er heller ikke hensigtsmæssigt.

Men altså principiel tilslutning fra Det Konservative Folkeparti, og så må vi under udvalgsbehandlingen se på, om der kan skabes en enighed.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg forstår, at Det Konservative Folkeparti støtter forslaget, herunder også punkt 2 om, at prøveløsladelse kun skal kunne finde sted, hvis indsatte har udvist en særdeles god opførsel.

I den tale, vi fik fra ministeren, fremgik det, at i vurderingen om prøveløsladelse indgår forholdene under afsoningen, altså om der er risiko for tilbagefald til ny kriminalitet. Det er f.eks. et

spørgsmål om, hvorvidt man har lavet ny kriminalitet under afsoningen. Det er et spørgsmål om stofmisbrug. Det er et spørgsmål om misbrug af udgang og eventuelle undvigelser. Det er altså en række af de ting, som hr. John Vinther her pegede på.

Når man nu støtter dette her punkt 2, hvad er så – ud over de nævnte ting her – særdeles god opførsel i fængslet? Er det et spørgsmål om, at de pågældende også skal have talt pænt og ordentligt til betjentene og medfangerne osv.?

Jeg ville egentlig godt have, at hr. John Vinther prøvede at definere, hvad han mener med det. For jeg mener, at der selvfølgelig tages højde for en række af de mere alvorlige ting. Men hvad er særdeles god opførsel?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FR):

Jeg vil allerede nu gerne kommentere lidt på det, hr. John Vinther sagde om de elementer i forslaget, som Det Konservative Folkeparti ikke bryder sig så meget om.

Det ene var, at man gerne havde set en tilføjelse om, at hvis vedkommende har prøvet på at flygte eller måske endda er flygtet under en afsoning, så skal prøveløsladelse være udelukket. Der må jeg henvise til punkt 2 i forslaget. Det er omfattet af punkt 2, så det er med i forslaget.

Det næste var så det med, at Det Konservative Folkeparti ikke var helt så glad for, at man nu lavede sådan et nævn, der skulle sidde og vurdere de her ting. Det var vi heller ikke i Frihed 2000. Hvorfor foreslår vi det så alligevel?

Det gør vi, fordi spillereglerne sådan set er klare nok, som ministeren siger. Virkeligheden er bare ikke sådan. Den måde, reglerne bliver administreret på, den måde, man håndterer det på derude, lever ikke op til de spilleregler, der er. Det er det, vi kan se.

Derfor tænker jeg, at vi så må prøve at lave det på en sådan måde, så vurderingen af den enkelte bliver så grundig som mulig og set fra så mange synsvinkler som mulig, så vi så vidt muligt kan undgå, at der er nogle, der bliver prøveløsladt, som ikke burde have været det.

Men altså den med nævnet tror jeg heller ikke bliver så tung og bureaukratisk. Antallet af ansøgere dér vil jo alt andet lige falde over tid.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Jeg kan jo kvittere hr. Tom Behnke ved at sige, at det jo lyder som om, at der er en vis mulighed

for, at vi undervejs under udvalgsbehandlingen skulle kunne finde en eller anden form for enighed, der gør, at Det Konservative Folkeparti kan støtte det, når vi når helt frem.

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg sige: Jamen jeg vil egentlig ikke gøre mig til dommer over, hvad der er særdeles god og ikke særdeles god opførelse, men man kan vel sige, at det næsten er lettere at definere det ud fra, hvad der ikke er det.

Det er klart, at har man været involveret i stridigheder i fængslet, har man ikke udvist det, man kan kalde almindelig god tone og orden, og har man, som jeg bekendtgjorde det før, til og med lavet flugtforsøg, så er det i hvert fald ikke særdeles god opførelse.

Men i virkeligheden mener jeg nu også, at det er den anden del af det, der er den væsentlige, nemlig at der skal være en klar formodning om, at der ikke vil blive begået ny kriminalitet, og i hvert fald ikke ny kriminalitet i prøveløsladelsesperioden. Der oplever vi altså gang på gang, at det rent faktisk sker.

Så det kan godt være, at vi har nogle klare regler for, hvornår man kan få prøveløsladelse, men det hindrer altså ikke, at man i et vist omfang prøveløslader folk, der så begår ny kriminalitet faktisk ganske kort tid efter at være blevet sluppet ud.

Dér synes vi, at der er et behov for en klar opstramning.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil starte med at sige, at SF ikke kan støtte forslaget.

For os at se er prøveløsladelse sådan en helt afgørende og unik mulighed, vi har for at holde kontakt med de indsatte.

Det, der er afgørende i prøveløsladelsesperioden, er, at man skal sikre, at den tidligere indsatte kan få mulighed for at få et liv uden kriminalitet.

Det kommer bag på mig, at Frihed 2000 mener, at antallet af prøveløsladelser skulle være stigende, men nu kunne jeg så høre, at ministeren sagde, at det ikke er tilfældet.

For som vi læser statistikken, er det jo det modsatte, der gør sig gældende, idet den kriminalpolitiske debat, der har været her de sidste par år, jo også har slået igennem på det administrative niveau.

Vi skal naturligvis være opmærksomme på, hvis der er en uheldig udvikling i prøveløsladelsesinstituttet, for det, vi jo skal huske på, er, at målet er at undgå recidiv.

Målet er at undgå, at indsatte falder tilbage i en kriminel løbebane, og der er det jo uhyre vigtigt, at vi får lagt nogle handleplaner, når man er inden for murene. Handleplaner, der også kan følges, når man kommer ud på den anden side af muren.

Jeg synes, det var noget af et skred, vi fik her – jeg tror, at det var tilbage i 1995 – da Justitsministeriet og Socialministeriet begyndte at snakke sammen.

For vi har problemet med Kriminalforsorgen, der ikke hører til i den kommunale verden. Og den kommunale verden er splittet op i 275 kommuner.

Vi har problemet med, at fængslerne og Kriminalforsorgens institutioner ligger i nogle kommuner, og den indsatte kommer fra en anden kommune.

Så har vi også – og der går jeg ud fra, at Frihed 2000 er enig – et problem med boliger. Vi mangler i ekstrem grad boliger, og de oprindelige kommuner, som de indsatte kommer fra, har ikke noget boligtilbud, og hvor lander de tidligere indsatte så?

Kriminalforsorgen og den oprindelige kommune finder så i fællesskab ud af, at de skal anbringes i kommuner, hvor der er stor arbejdsløshed, hvor der er en overflod af boliger, f.eks. kommuner som Nakskov. De kommuner får nogle meget store problemer, når de bliver den kommune, som indsatte kommer til.

Samtidig giver det en nedadgående spiral, hvor det bliver meget vanskeligt at holde fast i den handleplan, der lå til grund for prøveløsladelsen. Der tror jeg, at hr. Tom Behnke har en pointe, nemlig at graden af recidiv i forhold til prøveløsladelserne er for stor. Men det har altså ikke noget at gøre med prøveløsladelsesinstituttet.

Det har noget at gøre med den ideologi, som hr. Tom Behnke jo står meget fast på, nemlig at folk, der har en plettet straffeattest, ikke skal have lov til at arbejde.

Det tror jeg er et af hovedproblemerne, altså at det rummelige arbejdsmarked ikke er rettet ind efter, at folk, der har siddet bag de stivede gardiner, skal have en plads.

Jeg tror, at vi i fællesskab, både den ene og den anden side af Folketinget, kunne gå ud og sige til arbejdsgiverne, at det ville være en over-

ordentlig god idé, at man – også når det drejer sig om tidligere indsatte – kunne åbne op og give plads og vise, at det rummelige arbejdsmarked også var for tidligere indsatte.

For det er ikke mit indtryk, at hr. Tom Behnke synes, at det specielt er en god idé, at folk sidder i fængsel i meget, meget lang tid, hvis andet kunne lade sig gøre.

Hvis den generalpræventive effekt ligger i fængselsstraffen, og man så kan følge de pågældende i en prøveløsladelsesperiode frem til et liv, der er uden kriminalitet, så forudsætter det en plads på arbejdsmarkedet. Det forudsætter – hvis de har mulighederne for det – en uddannelse. Men det forudsætter altså også et andet syn på de mennesker, der kommer ud, og dér tror jeg, at det, der ligger implicit i det her lovforslag, altså er et forkert signal at give.

Hr. Tom Behnke burde i stedet for spørge: Hvordan sikrer vi en plads til de her folk ude på arbejdsmarkedet? Hvordan får vi fortalt en arbejdsgiver, eksempelvis i Netto, at man godt kan være flaskedreng, selv om man har været inde omkring et fængsel?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Ja, en kort bemærkning er jo ikke nok til at tilbagevise alle de beskyldninger, som fru Anne Baastrup kommer med, om, hvad jeg skulle mene, hvad Frihed 2000 skulle mene, som slet ikke fremgår af forslaget, og som vi aldrig nogen sinde har fremført.

Men en af de ting, jeg i hvert tilfælde hæftede mig ved, som jeg synes er ret væsentlig at få tilbagevist, var påstanden om, at Frihed 2000 ikke mener, at folk skal have et job, hvis de har en plettet straffeattest.

Det vil vi da overhovedet ikke blande os i. Hvad rager det Frihed 2000, om en virksomhed ansætter en person, der har en plettet straffeattest? Det vil vi overhovedet ikke blande os i. Det har vi ingen ret til, det har vi ingen intentioner om, det har vi ikke noget ønske om, og det kunne vi aldrig drømme om.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er herligt, at hr. Tom Behnke siger det her fra talerstolen.

Vil hr. Tom Behnke så også være med til en aktion over for arbejdsgiverne, der kan påvise,

at det er muligt at fungere på en arbejdsplads, selv om man har en plettet straffeattest?

Vil hr. Tom Behnke gå ud og gøre arbejdsgiverne opmærksom på, at der er et problem her? Folk, der har været indenfor, får ikke nogen mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet, fordi det rummelige arbejdsmarked ikke er indrettet til dem, og det er bl.a. fordi man her i Folketingssalen konstant punker på straffeattesten, punker på, hvor langt tilbage arbejdsgivere skal have mulighed for at se straffeattesten, hele tiden gør kommunerne opmærksom på, at de kun må ansætte folk med rene straffeattester osv. Den konstante fokus på straffeattester gør, at de her folk, der kommer fra de lukkede afdelinger eller de åbne institutioner, ikke har en jordisk chance. Så tror jeg, at der kommer recidiv, og jeg går ud fra, at det her forslag har til formål at undgå recidiv.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Nu skal jeg gentage, hvad jeg sagde før: Frihed 2000 har overhovedet ingen intentioner om at blande sig i, hvorvidt en arbejdsgiver ansætter en person, der har en plettet straffeattest, eller ej. Det har vi ingen intentioner om at gøre. Det er ikke vores opgave. Det er ikke noget, vi skal blande os i, og det er ikke noget, vi vil blande os i. Det må være helt op til arbejdsgiverne.

Det, jeg til gengæld synes ville være interessant, var, at man nu brugte tiden, mens man afsonede, på at finde sig et job til den dag, hvor man blev løsladt, i stedet for at man sad i nogle fuldstændig meningsløse beskæftigelsesprojekter, hvor man i øvrigt ikke kan få lov til at lave noget, fordi fængslerne ikke er i stand til at skaffe de opgaver, der skal til.

I stedet for, at de indsatte bare sad dag efter dag uden at røre en finger, skulle man sige til dem: En væsentlig opgave, kære ven, er, at du skaffer en bolig til den dag, hvor du bliver løsladt, at du skaffer et job til den dag, hvor du bliver løsladt. Brug tiden fornuftigt.

Så kunne man gerne give vejledning, rådgivning, støtte og sådan noget. Helt fint. Men indsatte skal dog bruge tiden fornuftigt, mens de sidder derinde, så de ikke, når de kommer ud, står og siger: Nu er det hele jo væk. Nu må samfundet tage over igen.

Vi skal jo have ansvaret tilbage til den indsatte og ikke tage det fra den indsatte.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det glæder mig, at hr. Tom Behnke så ikke deler opfattelse med de øvrige borgerlige i salen, og det glæder mig også, at hr. Tom Behnke rent faktisk synes, det er en god idé, at vi nu gradvis er begyndt at få lagt handleplaner ind som et krav til kriminalforsorgen, handleplaner, der skal udarbejdes i samarbejde med den oprindelige kommunes sagsbehandler, så man kan være helt sikker på, at der er et uddannelsesforløb eller en arbejdsplads bagefter.

Men så synes jeg også, det ville være fint, hvis hr. Tom Behnke sagde til arbejdsgiverne: Jeg, Tom Behnke, mener, at det er vigtigt, at I også er parat til at tage folk, der kommer fra de lukkede afdelinger, ind på arbejdsmarkedet.

Det hører jeg aldrig en borgerlig sige.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Nu ved jeg ikke, hvor det er, fru Anne Baastrup lytter hende, og jeg ved ikke, i hvilket omfang fru Anne Baastrup er i stand til at lytte til alt, hvad jeg siger 24 timer i døgnet. Hvis hun er, så er jeg bekymret, stærkt bekymret.

Så lad mig sige her fra Folketingets talerstol: Jeg mener, det vil være hensigtsmæssigt, at arbejdsgiverne sørger for at tage dem ind på arbejdsmarkedet, som i dag ikke er på arbejdsmarkedet, dem, der er udstødt af arbejdsmarkedet. Det gælder ikke kun dem, der har været indsat, dem, der har været straffet. Det gælder også andre, der måske har sociale problemer, folk, der har fået handicap, folk, der har brug for fleksjob, skånejob. Det gælder for så vidt også de mange udlændinge, vi har her i landet. Der har vi også den opfattelse, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis det var sådan, man fik sluset folk ind på arbejdsmarkedet.

Den ideelle situation er, at så mange som muligt, der kan arbejde, også gør det. Selvfølgelig er det det.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil spørge fru Anne Baastrup, om ikke fru Anne Baastrup mener, at hvis man skal sluse folk, der har været inde at sidde, ind på arbejdsmarkedet, så gælder det først og fremmest om ærlighed, så gælder det om, at de erkender deres fortid.

Jeg tror, at hvis man erkender sin fortid, og man vil tale frit om den, så har mange firmaer

ikke problemer med at ansætte en. Jeg ved, der er mange maskinværksteder, der starter med at spørge den unge mand: Kan du bore en knallert? Og hvis han siger ja, så siger de: Fint, du er fiks på fingrene, dig kan vi bruge. Vi har også folk ansat i pengetransporter, som har lavet noget, før de blev ansat der. (*Munterhed*). Det kan jo altså smutte, var jeg lige ved at sige.

Men tror fru Anne Baastrup ikke, at det var en god idé, at man lod være med at skjule noget på straffeattesten, altså lod dét stå på folks straffeattest, som de har lavet, og så ville arbejdsgiverne ansætte folk.

Jeg tror, arbejdsgiverne mange gange er bange for at ansætte folk, fordi de er bange for, at der nok er mere end det, der står på straffeattesten. Hvis vi fik en straffeattest, der virkelig fortalte det, folk havde lavet, så tror jeg ikke, arbejdsgiverne var så bange for at ansætte dem, for så havde de noget konkret at forholde sig til.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det undrer mig også, at hr. Tom Behnke ikke kom lige præcis med det eksempel; men det er så, hvad det er.

Jeg synes da, det er dejligt, hvis hr. Karsten Nonbo også vil være med til at fortælle arbejdsgiverne, at det ikke er nødvendigt at få en ren straffeattest.

Det, der er nødvendigt, hvis man ønsker at se en straffeattest, er at kunne se, hvad det er for nogle ting, folk rent faktisk har lavet, og så tage en åbenhjertig samtale om det.

Men det, jeg hele tiden hører de borgerlige sige, er, at man kun kan ansætte folk med rene straffeattester. Jeg har aldrig hørt en borgerlig sige: Foretag den der vurdering, som hr. Karsten Nonbo nu lægger op til. Det synes jeg ville være gode toner at høre fra de borgerlige. De har altid kørt systematisk på, at man ikke kan bruge folk, der ikke har rene straffeattester.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jamen det kan fru Anne Baastrup da tro jeg gerne vil. Så skal jeg da i hvert fald være den første borgerlige, som fru Anne Baastrup lægger øre til og hører det fra, for jeg mener netop, det er nødvendigt, at man er ærlig, når man ansætter folk, og at folk er ærlige, når de søger job.

Derfor er jeg bange for den debat, der kører ved siden af, om, at vi skal forsøge at holde en

ren straffeattest: Selv om folk har lavet noget, så skal de nødigt have pletter på straffeattesten.

Nej, lad os hellere få at vide nøjagtigt, hvad de har lavet fra den dag, de overskred den kriminelle lavalder og indtil dato, altså så længe, vi har skrevet deres historie, så kan en virksomhed forholde sig til, hvad en ansøger har lavet.

Så jeg er helt enig i, at plettede straffeattester ikke nødvendigvis er lig med, at man ikke kan få job. Noget af det kan næsten – var jeg lige ved at sige – være en kvalifikation for nogle arbejdsgivere.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Aase D. Madsen som ordfører.

Aase D. Madsen (DF):

Ja, den med kvalifikationen tror jeg ikke rigtig, at Dansk Folkeparti kan tilslutte sig.

Da Dansk Folkepartis ordfører, hr. Peter Skaarup, ikke kan være til stede, skal jeg på Dansk Folkepartis vegne redegøre for vores holdning til dette forslag.

Dansk Folkeparti kan naturligvis tilslutte sig dette forslag om en opstramning af reglerne om prøveløsladelse. Det er ikke rimeligt, at vi gang på gang ser prøveløsladte begå ny kriminalitet, mens de er i den periode, i hvilken de stadig er på prøve. Derfor kan Dansk Folkeparti støtte intentionerne i forslaget om en stramning af disse regler for prøveløsladelse.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Sonja Albrink som ordfører.

Sonja Albrink (CD):

Med dette forslag ønsker Frihed 2000 en gevaldig opstramning af reglerne for prøveløsladelse, hvis administration efter forslagsstillernes opfattelse har taget en sådan karakter, at prøveløsladelse er blevet et retskrav.

Om det er et etableret retskrav eller ej, skal jeg ikke her gøre mig klog på, men forslagsstillerne har efter CD's opfattelse fat i noget. Vi er nemlig også umiddelbart af den mening, at der nogle gange er for meget automatik i prøveløsladelse-sinstituttet.

Om det så er de fem konkrete forslag til ændrede retningslinjer, som er vejen frem, er jeg dog knap så sikker på.

Af de fem forslag er der faktisk kun et, vi her og nu kan erklære os hundrede procent enige i, og det er nummer fem, forslaget om, at der ikke skal kunne prøveløslades fra livstidsdomme.

Denne nye retstilstand, som endnu ikke er trådt i kraft, er jo en udløber af vedtagelsen af straffuldbyrdelsesloven i sidste samling, og forslaget om indførelse af prøveløsladelse fra livstidsstraf var en af de ting, som vi særligt var imod.

Med hensyn til de øvrige forslag er vi derimod noget mere forbeholdne, som jeg udtalte, selv om vi da absolut anerkender intentionerne.

Forslagene er som allerede nævnt måske en anelse firkantede. Selv om vi faktisk er enige i, at både tidligere prøveløsladelser og den indsattes adfærd absolut bør indgå i vurderingsgrundlaget. For så vidt der skal prøveløslades, er det altså for vidtgående fuldstændig at udelukke prøveløsladelse for anden gang. Det resocialiserende formål kan vel også være relevant i forhold til en andengangskriminel.

Om beslutningen om, at prøveløsladelse skal overgå til et særligt nævn, nu også er hensigtsmæssigt, vil jeg lade udvalgsarbejdet afgøre. I CD har vi forståelse for de bevæggrunde, som ligger bag forslaget, nemlig at lade en bredere berøringsflade tage stilling til spørgsmål om prøveløsladelse. Men kunne de samme interesser ikke varetages lige så godt i det nuværende system, hvis bare kriterierne måske blev strammet lidt op?

Alt i alt er vi i CD altså enige i intentionerne om en opstramning, men umiddelbart er forslaget her for firkantet og uflexibelt, og det er derfor tvivlsomt, om vi kan støtte det i den nuværende udformning.

Den samme meddelelse skal jeg give på Kristeligt Folkepartis vegne.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne sige med det samme, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte forslaget fra Frihed 2000 om en opstramning af reglerne for prøveløsladelse.

Det er ikke det samme som at sige, at vi ikke godt er klar over, at der er problemer, men der er jo også sket en opstramning af reglerne, idet det fremgik af det svar, justitsministeren gav, at der er præciseret nogle ting, og at der er blevet lagt vægt på, at der skal laves en konkret og aktuel vurdering, hver gang man beslutter sig til, om en indsat skal prøveløslades.

Derfor mener jeg ikke, at beslutningsforslaget her vil løse problemet, fordi man under alle om-

stændigheder skal vurdere konkret, om en person skal prøveløslades. Der er ikke den automatik, som forslagsstilleren har antydnet der er.

Jeg mener, det er vigtigt at sige her, at kriminalforsorgen selv ønsker dette instrument, og det gør den i dens målrettede forsøg på at begrænse kriminaliteten og opdrage til det liv i frihed, som jo på et eller andet tidspunkt skal optrinde, nemlig under alle omstændigheder den dag, hvor den ordinære straf er afsluttet. Så den kriminelle skal jo altså på et eller andet tidspunkt ud i det almindelige samfund igen, og det skulle jo nødigt være et fuldstændigt chok, så vedkommende ryger ind igen lige med det samme. Man må jo på et eller andet tidspunkt løbe den risiko, for når den idømte straf er afsonet, skal vedkommende løslades. Sådan er det.

Jeg synes, det er vigtigt at give kriminalforsorgen det her instrument, som prøveløsladelsen er.

For det første: For at fremme muligheden for at håndhæve en vis disciplin i fængslet, mens afsoningen foregår, har man den gulerod at stille foran den indsatte, at hvis han opfører sig ordentligt, hvis han er med til at opretholde ro og orden i fængslerne, retter sig efter reglerne og opfører sig ordentligt på udgang, så bliver han også prøveløsladt.

For det andet er der også den fantastisk vigtige ting, som især fru Anne Baastrup var inde på, at efter løsladelsen er der en mulighed for at fastholde kontakten med den tidligere indsatte, sådan at man kan holde kontakt med vedkommende i forbindelse med en udslusning til bolig eller arbejdsmarkedet.

Jeg vil slet ikke gå ind på hele diskussionen om det rummelige arbejdsmarked, men jeg synes, det kunne være en meget relevant diskussion at tage i det hele taget.

Kort sagt: Vi ønsker, at prøveløsladelsesinstrumentet skal være der, fordi det er et vigtigt instrument for kriminalforsorgen. Derfor skal den beholde det.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jeg synes, det var en meget fin ordførertale, fru Elisabeth Arnold holdt. For at være hundrede procent sikker på, at jeg har forstået den rigtigt, det er mange gange en god ting: Det blev jo blandt andet nævnt, at det skal være en gulerod, og at det er et godt instrument at have.

Vil det sige, at så er fru Elisabeth Arnold også enig i, at hvis man begår kriminalitet, eller hvis

man laver et eller andet, så kan man få inddraget sin prøveløsladelse?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det skal jo fremgå af den konkrete vurdering, som kriminalforsorgen foretager, hver gang der er en ansøgning om prøveløsladelse, at det skal være forbundet med en meget lav risiko for gentagen kriminalitet, når man bliver prøveløsladt.

Derfor skal det selvfølgelig også fremgå, hvordan man har overholdt tidligere løsladelser.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ja, det var med nogen forundring, jeg hørte, hr. Nonbo kunne stille det spørgsmål til fru Elisabeth Arnold. Det er, som om hr. Nonbo har været fraværende under debatten og i hvert fald under den forelæggelse, jeg havde af regeringens svar på beslutningsforslaget.

Hr. Nonbo spurgte, og jeg var ved at falde ned af stolen: Hvis man begår ny kriminalitet? Hvis man begår ny kriminalitet, bliver man da stillet for en domstol, så bliver der da en ny straffesag ud af det, så får man en dom for det.

Men hvis man, og det er det, der er helt afgørende, har en uacceptabel adfærd under afsoningen, hvis man overtræder de vilkår, der er, under afsoningen i fængslet, som ikke er egentlige straffelovsovertrædelser, men overtrædelser af de vilkår, der er i fængslet, og hvis man i den konkrete vurdering af den indsatte mener, at der er en risiko for, at vedkommende umiddelbart går tilbage til fornyet kriminalitet, så afviser man prøveløsladelse på det grundlag.

Har hr. Nonbo overhovedet ikke hørt tallene? Der er her tale om, at der er sket en næsten fordobling af antallet af afslag. Hvis man ser på samtlige ansøgninger om prøveløsladelse, så er vi oppe på 18 pct. Ser vi bare alene på de lukkede fængsler, så er vi oppe på, at 31 pct. får afslag på prøveløsladelse efter udståelse af to tredjedele af straffen.

Hr. Nonbo må undskylde det her lille indlæg til slut i debatten, men det kunne være, hr. Nonbo skulle læse forhandlingerne, for så kunne det være, at vi næste gang var fri for at høre den slags spørgsmål til slut i debatten.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Tom Behnke som ordfører for forslagsstillerne.

Tom Behnke (FRI):

Mens det er i frisk erindring, må jeg så ikke sige til justitsministeren, at det jo er rigtigt, at begår en, der har udgang, orlov eller er prøveløsladt, fornyet kriminalitet, så bliver der selvfølgelig en ny retssag. Men den reststraf, pågældende havde til gode, hvor bliver den af? Den bliver lagt oveni, vil de fleste sige, sådan er systemet vel. Nej, det er det nemlig ikke: Der bliver en ny fælles straf, hvor man tager højde for, at vedkommende havde noget stående i »banken«.

Men når man så ser på den samlede straf, der bliver udmålt i forhold til den fornyede gerning, kan man godt nogle gange blive i tvivl om, hvor den reststraf nu blev af. Der gives jo mængderabat ved strafudmålingen. Det har jeg i øvrigt fremsat et forslag om, og jeg mener, det er i morgen, vi skal behandle det, det er en helt anden historie. Men det er ikke så rosenrødt, som ministeren fremstiller det. Lad mig sige det på den måde.

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak til både Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti og også til CD. For CD's vedkommende for at støtte punkt nr. 5 i beslutningsforslaget og så i øvrigt intentionerne i det. Jeg skal vende tilbage til CD's ordfører lidt senere.

Lad mig så også slå fast fra starten af: Forslaget her går ikke ud på at afskaffe prøveløsladelse. Vi har i Frihed 2000 netop erkendt, at prøveløsladelsesmuligheden er et givtigt og et godt instrument, der kan bruges i forbindelse med udslusning, der kan bruges til at forhindre recidiv, der kan bruges til resocialisering.

Men prøveløsladelse har altså noget at gøre med, at man prøver at løslade vedkommende, og efter vores opfattelse er det sådan, at hvis man har været prøveløsladt én gang og overtræder vilkårene og ikke kan finde ud af, at man er prøveløsladt, så må man for det første ind igen, og for det andet må man have afskåret sig selv fra muligheden for at prøve igen en anden gang.

Man kan jo stille spørgsmålet: Hvor mange gange skal man have lov at prøve, før myndighederne opdager, at det ikke går, at vedkommende ikke kan forstå det? Så er det dog bedre både for den indsatte og for det øvrige samfund, at vedkommende sidder i fængslet så længe som muligt, altså så længe som straffen er udmålt til af domstolene.

Ministeren sagde også, at det, der går forud, er en meget konkret og helt individuel vurdering af den pågældende, inden der sker en prøveløsladelse. Det synes jeg ikke at hverken til-

fældene eller tallene taler særlig tydeligt for. Det er muligt, at det hedder sådan i det papir, ministeren har skrevet, i de cirkulærer, der ligger, og det er muligt, at det burde være sådan, men det er det ikke.

Ministeren siger så også, at der har været en stigning i antallet af afslag. Man kan sige, at det jo for så vidt ikke er særlig godt, at der har været en stigning, for det betyder, at myndighederne trods alt har vurderet, at der er stadig flere, som ikke tåler at blive prøveløsladt, og det er jo kedeligt.

Altså hvis kriminalforsorgen ikke er i stand til, mens de pågældende sidder inde, at stabilisere dem så meget, at de er egnede til prøveløsladelse, så har kriminalforsorgen et problem. Det er helt afgjort. Så har de ikke løst den opgave, som er dens.

Kriminalforsorgens opgave er ikke kun at gå og rasle med nøglerne og låse døre og låse døre op. Det er også at sikre, at de pågældende kan komme tilbage i samfundet igen, og når stigningen i afslag er steget så markant, så må det være, fordi opgaven ikke bliver løst tilfredsstillende, eller også er det, fordi de indsatte bliver hårdere og hårdere i deres adfærd, eller måske har man haft en tendens til at lytte lidt til den kritik, der har været af, at man måske lidt for rundhåndet har prøveløsladt nogle, der ikke burde have været det. Så kan man jo diskutere, om det er de 18 pct. i dag, der er for højt, eller det var de 10 pct. for nogle år tilbage, der var for lavt; jeg tror, det var de 10 pct., der var for lavt.

Ministeren siger så, der er 31 pct. af dem, der sidder i de lukkede fængsler, der får afslag. Ja, ja, ja. Med til historien hører jo også, at proceduren normalt er, at man, hvis man har kvalificeret sig til det, starter i et lukket fængsel, derefter går over i et åbent fængsel, og derfra bliver man så sluset ud. Så langt de fleste kommer jo altså ud fra de åbne fængsler, og derfor kan tallet ikke tages for meget mere, end at det er 31 pct. Og hvad så?

Ministeren kunne jo også remse op, hvordan reglerne er, og ministeren havde jo sin viden med sig, og notatet var skrevet flot og fyldigt, der stod alle de spilleregler, der skal være opfyldt.

Når nu reglerne er sådan, må justitsministeren da også nogle gange undre sig, når han ser konkrete tilfælde, hvor nogle bliver prøveløsladt.

Altså jeg har nævnt et enkelt eksempel i forslaget her. Da jeg havde skrevet det i første om-

gang, havde vi faktisk fundet en del flere oplysninger frem, men jeg fik så at vide, at det måtte vi ikke, fordi de oplysninger stammede fra et fortroligt bilag, og derfor kunne vi ikke citere det, selv om vi end ikke nævnte personens navn. Så det, der står her, er altså kun det, der har været fremme i offentligheden tidligere. Det er jo lidt ærgerligt, for sagen er i virkeligheden langt mere eksotisk, end den fremstår her.

Men der er altså tale om en person, der har 9 – ni – fængselsdomme bag sig, som har begået bankrøveri 7 – syv – gange. Syv gange har vedkommende begået bankrøveri, fået sin dom, udstået straffen og har alligevel ikke kunnet lære det. Den ene gang var røveriet endda begået under udgang.

Altså vedkommende får af kriminalforsorgen lov til at komme ud, og vedkommende går ud og laver et bankrøveri som noget af det allerførste. Vedkommende bruger skarpladte våben, og nu er vedkommende blevet prøveløsladt for fjerde gang; for fjerde gang prøver man at prøveløslade, som det hedder, »idet det vurderes tilrådeligt, da der ikke findes at foreligge risiko for recidiv til ikkebagatelagtig kriminalitet«.

Hvordan kan man i sin naivitet tro, at en person, der har begået syv bankrøverier, vil holde op med det? Spørgsmålet er jo til mange af de ordførere, der har været oppe at sige, at det ikke er nok, at man kun kan blive prøveløsladt én gang, som vi lægger op til i forslaget: Hvor mange gange så? Hvor mange gange flere skal vedkommende have lov til at gå ud og begå meget, meget grov kriminalitet? Hvor mange gange flere skal der til, før de myndigheder, der i dag sidder og vurderer spørgsmålet, begynder at gøre sig bare en lille overvejelse om, hvorvidt vedkommende nu også kan tåle at komme ud i samfundet igen? Jeg må sige for mit vedkommende, at jeg havde sat hælene i for længe, længe siden.

Spørgsmålet om det med at have straftruslen hængende over hovedet var ministeren også inde på i forbindelse med prøveløsladelse, at reststraffen jo står og kan udløses. Jeg har nævnt i min indledning, at den for det første ikke udløses hver gang, og for det andet så udløses den sjældent, og jeg er lige ved at sige aldrig, fuldt ud. Jeg vil godt vove den påstand: aldrig. Hvis der er nogen, der kan komme med et eksempel, så kom med det. Det er min påstand, at det sker aldrig.

Fru Dorte Bennedsen var også inde på alt det her med resocialisering ved prøveløsladelse. Jeg har sagt, jeg er enig i det, jeg mener bare, at vi

kun skal gøre det én gang, for på et eller andet tidspunkt må der jo være noget, der indicerer, at det er meningsløst at blive ved med at prøve at prøveløslade vedkommende.

Fru Anne Bastrup brugte endda ordet unik, sagde, at det er en unik mulighed for at holde kontakt med den prøveløsladte. Ja, ja. Det er jo ikke mere unik, end at vi har tilfælde efter tilfælde, hvor de, der bliver holdt i stram snor, og som man har en unik mulighed for at holde kontakt med, alligevel går ud og begår endda meget grov kriminalitet i prøveløsladelsestiden.

Problemet var så også, sagde fru Anne Bastrup, at de pågældende ikke har noget sted at bo, når de kommer ud, de har ikke nogen lejlighed eller anden form for bolig, og de har heller ikke noget job, når de kommer ud igen. Lad mig gentage, hvad jeg sagde i en kort bemærkning:

Den væsentligste årsag til, at nogle begår så grov kriminalitet, at de får en fængselsstraf og ryger i fængsel, er, at de har mistet ansvaret for deres medmennesker og ansvaret for sig selv, for ellers begår man ikke så grov kriminalitet, og så havner man ikke i fængsel. Når de pågældende mennesker altså med andre ord mangler ansvarsfølelse over for sig selv og deres medmennesker, så giver man dem ikke ansvaret tilbage ved at sørge for, at når de bliver løsladt, så er der en bolig til dem, ved at sørge for, at når de bliver løsladt, så er der et arbejde til dem. Det giver ikke ansvar, tværtimod.

Vi skal netop – og der er jeg så enig – give de pågældende ansvaret tilbage, og det gør man ved at sikre, at afsoningstiden bruges konstruktivt, fornuftigt, fremadrettet, til at kunne leve en kriminalitetsfri tilværelse, at de pågældende påtager sig ansvaret for at finde en bolig, påtager sig ansvaret for at finde et job til den dag, hvor de kommer ud igen. Så får vi rettet de pågældende mennesker op. Men den der med, at de bare bliver aet på kinden, og nu skal samfundet nok løse alle deres problemer, gør kun ondt endnu værre.

Fru Sonja Albrink mente, at det var et noget firkantet og et for ufleksibelt forslag, vi her har fremsat, og det vil jeg godt give fru Sonja Albrink ret i. Det er firkantet, og det er ufleksibelt. Men det er, fordi vi har konstateret, at det fleksible system, der er i dag, og ministeren har nævnt, hvordan det hænger sammen, altså bevirker, at der er nogle, der bliver prøveløsladt i situationer, hvor de ikke burde have været det, og når vi kan konstatere det, må vi stramme op og gøre det mere firkantet, end det er i dag, des-

værre, for det ville jo være skønt, hvis det fungerede. Det gør det ikke.

Det ville være skønt, hvis det havde været overflødig med det her beslutningsforslag, hvis vi slet ikke havde haft nogen som helst grund til at fremsætte beslutningsforslaget, men sådan er virkeligheden desværre ikke, og derfor fremsatte vi beslutningsforslaget.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, så er der et par korte bemærkninger. Først fru Elisabeth Arnold og derefter fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes virkelig, hr. Tom Behnke banaliserer problemet. Det kan jo ikke nytte noget at prøve at bilde tilhørerne og offentligheden ind, at man kan afskaffe recidiver ved at inddrage prøveløsladelsesinstrumentet.

Hr. Tom Behnke sagde i sit indlæg her, at han for længst ville have sat hælene i over for den der skrækkelige historie med den person, der havde begået bankrøveri syv gange. Ja, men hvad når den sidste dom er afsonet? Manden har siddet inde alle de år, han er blevet dømt til. En skønne dag er den sidste straf udstået, så ringer frihedens klokke, og vedkommende går ud igen. Hvordan vil hr. Tom Behnke sætte hælene i over for den person? Der er ikke noget at komme efter. Vil hr. Tom Behnke bure vedkommende inde for livstid, fordi der er en risiko for, at vedkommende vil begå kriminalitet igen? Eller hvad? Prøveløsladelsesinstrumentet afskaffer jo ikke dem, der efter udstået straf går ud og begår fornyet kriminalitet. Det er jo andre ting, der skal til.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Når nu hr. Tom Behnke har så voldsomt meget imod at prøveløslade, synes jeg også, det ville være smart, hvis han kendte lidt til reglerne. Sagen er den, at man ikke kan blive prøveløsladt, hvis man ikke har en bolig.

Jeg problematiserede bare, hvor boligerne er, og i den forbindelse, at det er i kommuner, hvor der ikke er noget arbejde. Det vil sige, at den handleplan, man oprindeligt havde startet på i fængslet, med henblik på uddannelse, med henblik på at finde sig et arbejde, ikke kan bruges, hvis man får et arbejde i X-kommune, og der bare ikke er nogen bolig. Så finder man jo sam-

men med sin sagsbehandler en bolig i en kommune, hvor der bare ikke er arbejde, og så er det, den nedadgående spiral starter.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg tror ikke, fru Anne Baastrup og jeg på nogen måde er uenige, når vi taler om den sociale side af det her spørgsmål. Det tror jeg ikke vi er, og det tror jeg også er fremgået rimelig tydeligt.

Fru Elisabeth Arnold siger, at vi jo ikke kan afskaffe recidiv ved at lade dem sidde tiden ud. Nej, ikke nødvendigvis, men måske. I forhold til den, som målrettet har tænkt sig at gå ud og begå fornyet kriminalitet, hvad enten det er under udgang, orlov, prøveløsladelse, eller når straffen er udstået, er det rigtigt, men der hjælper prøveløsladelsesinstrumentet jo heller ikke til at undgå recidiv.

Det, der gør sig gældende for den person, som jeg nævner, er, at da vedkommende for fjerde gang bliver prøveløsladt, har vedkommende en reststraf på 5 år. Når vedkommende har en sådan baggrund, som altså er omtalt her, ni fængselsstraffe bag sig, heraf de syv for væbnet røveri, er jeg som borger i det her samfund mere tryk; hvis vedkommende sidder de 5 år inde i fængslet, end hvis man igen skal lave et eksperiment med, om vedkommende nu også kan tåle at komme ud; så har jeg i det mindste fred og ro for vedkommende i de 5 år. Hvis vedkommende alligevel har tænkt sig at gå ud og begå fornyet bankrøveri, så lad os dog i det mindste udsætte tidspunktet 5 år, så har vi dog tjent den tid.

Hvis vedkommende havde fået fuld straf for disse bankrøverier hver gang, ville vedkommende aldrig nogen sinde være kommet ud igen. Det er jo kun på grund af mængderabatter og alle mulige andre forhold, der gør sig gældende, at vedkommende får lov til at komme ud igen og igen. Når man i prøveløsladestiden eller under udgang kan få lov til at begå bankrøverier, er det klart, at så kan man nå at begå mange kriminelle handlinger, selv om det ikke strækker sig over et ret langt tidsperspektiv.

Jeg er så i øvrigt enig i, at det er andre ting, der skal til, men de andre ting skal ikke foregå i frihed med risiko for andre borgere. De andre ting, de instrumenter, der skal til for at gøre vedkommende i stand til at leve en kriminalitetsfri tilværelse, er instrumenter og ting, der skal gøres, mens vedkommende sidder inde i fængslet, og ikke, når vedkommende er kommet ud.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 7. december 2000, kl. 10.00

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.47